

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพหุติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ขอบเขตของการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับและอันดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพหุติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาใน 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยและโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพหุติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา 3 ด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันตามมาตรฐานการศึกษารายด้านและโดยรวม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา ตามพหุติกรรมบงชี้ ของมาตรฐานการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 576 โรงเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จาก ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 230 คน

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 576 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการกำหนดขนาดจาก ตาราง R.V. Krejcie & D.W. Morgan แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้มีด้วยกัน 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา ตามพหุติกรรมบงชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา ตามพหุติกรรมบงชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา ตามพหุติกรรมบงชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านปัจจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการ
ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ เพื่อขอเก็บ
รวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ /
กิ่งอำเภอ เพื่อแจกจ่ายไปยังโรงเรียนในสังกัด
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม กลับจากสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ /
กิ่งอำเภอ ตามระยะเวลาที่กำหนด ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการตอบข้อคำถาม
โดยได้คืน 230 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา
ตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาโดย หาค่าร้อยละ (%) ตามขนาดโรงเรียน ค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS for
Windows) แล้วแปลผลพร้อมจัดอันดับและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ตามขนาดโรงเรียนกับมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน โดยใช้การทดสอบค่า F-test หากพบความแตกต่าง
จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe'

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา
ตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ตามพฤติกรรมการบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในข้อ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา เป็นอันดับแรกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาเป็นข้อที่ผู้เรียนมีสุขนิสัยด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และอันดับสุดท้ายคือข้อ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจาร์ณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$)

2. ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ตามพฤติกรรมการบ่งชี้ ของมาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในข้อ การจัดองค์ประกอบโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เป็นอันดับแรกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือข้อสถานศึกษา ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และอันดับสุดท้ายคือข้อ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

3. ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ตามพฤติกรรมการบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านปัจจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในข้อผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นอันดับแรกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือข้อ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และอันดับสุดท้ายที่มีปัญหาคือข้อ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

4. ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.86$) เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกระบวนการ ด้านผู้เรียน และด้านปัจจัย

5. ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

จากผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทุกขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน คือด้านผู้เรียนพบว่า การผ่านมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนสำคัญโดยตรงต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี มีสุขและมีคุณภาพอันเป็นสิ่งที่ชาติต้องการ คุณสมบัติเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นต้องมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีและกีฬา อันเป็นนโยบายในการส่งเสริม EQ (Emotion Quotient) คือวุฒิภาวะทางอารมณ์ เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องมีการผ่อนคลายสภาวะทางด้านจิตใจ เพื่อให้มีสุขภาพจิตที่ดี จึงจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Binda (1989) โดยได้ศึกษาเรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนกับกระบวนการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้บริหารเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรให้สนองต่อ ความต้องการของผู้เรียน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทบทวนหลักสูตรเก่า และทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนด ส่วนมาตรฐานด้านผู้เรียน ข้อที่มีปัญหาคือข้อ นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนและวิถีจัดการเรียนรู้ไม่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดในด้านนี้ได้ ดังจะเห็นได้จากการทดสอบผลการเรียนของนักเรียน ทั่วประเทศ และการส่งนักเรียนไปแข่งขันทักษะทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในเวที การแข่งขันระดับโลก ซึ่งปรากฏว่ายังอยู่ในอันดับที่ต่ำ ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาณท เวียงเหล็ก (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก คือ การปฏิรูปครูและบุคลากร การปฏิรูประบบบริหารจัดการและที่พบว่ามีปัญหาคือการปฏิรูป หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ด้านกระบวนการ

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ ของมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ด้านกระบวนการ ทุกขนาดโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือข้อการจัดการจัดองค์กรโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นงานรับผิดชอบโดยตรงของโรงเรียน ดังนั้นการดำเนินการพัฒนางานตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาจึงมีความจำเป็นในการรับการประเมินและการผ่านเกณฑ์มาตรฐานรองลงมาคือข้อ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา การศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีแนวความคิดในการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะสังเกตเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนเช่นการรับบริจาคจากชุมชนหรืออื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงบประมาณจากทางราชการที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้ามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชน ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Gianesin (1995) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผู้นำที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า การจัดการโดยอาศัยโรงเรียนเป็นฐาน

มีผลทำให้บุคลากรทุกฝ่ายมีพฤติกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันการทำงานเป็นทีม คือ ผู้บริหาร บุคลากร และชุมชน ต้องบริหารจัดการร่วมกัน และครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนของครูไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิศาล แก้วลา. (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงาน ตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินงานอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและ ด้านการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการสอนและอันดับสุดท้ายคือข้อ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแสดงว่าครูผู้สอนยังไม่สามารถจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พิศาล แก้วลา ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานและแนวทางในการดำเนินงานตาม มาตรฐานคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การดำเนินงานด้านมาตรฐานการเรียน การสอน มาตรฐานคุณภาพนักเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านปัจจัย

จากผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ด้านปัจจัยพบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก แสดงให้เห็น ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ อันเป็นคุณสมบัติ ข้อหนึ่ง que ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำที่จะนำพาการดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้สามารถ ผ่านการประเมินคุณภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sriboonma (1997) ที่ได้ศึกษา เรื่องการประเมินคุณสมบัติ และสิ่งจำเป็นตามมาตรฐานทักษะทางอาชีพ พบว่า ในระบบบริหาร จัดการบุคลากรต้องเป็นผู้แก้ปัญหาต่างๆหนึ่งในจำนวนนั้นคือ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและครู ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน เมื่อผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาบุคลากรในโรงเรียนให้

บรรลุลดมุ่งหมายตามนโยบายที่วางไว้ และครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนมีการพัฒนาตัวเองได้แก่การเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตัวเองเข้าสู่ครูมืออาชีพโดยผู้บริหารเป็นผู้จุดประกายความมุ่งหวังให้ครูได้ก้าวหน้าในชีวิตตลอดจนการให้ครูได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตในข้อ ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอนั้น ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้จากครูส่วนมากของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูคนเดียวสอนประจำชั้นโดยสอนทุกวิชา และวิชาบางวิชาครูไม่ชำนาญในการสอนก็จำเป็นต้องสอน แสดงให้เห็นว่าครูไม่เพียงพอที่จะสอนเฉพาะวิชาที่ตนเองถนัด ส่วนลำดับสุดท้ายและมีปัญหาคือข้อ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นที่สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมฤทธิ์ คำจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูมีเวลาทำการสอนน้อยโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ไปทำงานสนับสนุนอื่นที่มีใช้การปฏิบัติการสอนและครู ส่วนหนึ่งไม่ใช่สื่อการสอนที่หลากหลายประกอบการสอน ส่วนในด้านบริหารโรงเรียนขาดแคลนครูและการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ ครูไม่สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

4. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านแล้วไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษา มีความตื่นตัวในการเตรียมโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรเอกชนภายนอก จึงต้องเตรียมพร้อมเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งทุกโรงเรียนต่างก็ศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนตามพฤติกรรมบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาทั้ง 3 ด้าน เพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรมหาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ

สมัคร เยาวกร. (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และในแต่ละด้านก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 ข้อผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทางโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในข้อนี้ให้ได้มาตรฐานต่อไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 18 ข้อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ให้ความคิดเห็นเหมือนกันว่ามีการปฏิบัติงานตามพฤติกรรมบ่งชี้ที่อยู่เป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปแก้ไขปรับปรุงและวางมาตรการดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานด้านปัจจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีปัญหาในมาตรฐานที่ 24 ข้อครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาตรฐานที่ 25 ข้อสถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในระดับสูงที่รับผิดชอบในด้านนี้ นำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษามาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อทราบปัญหาและแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนและมาตรฐานการศึกษา

2. ควรมีการวิจัยการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ด้วยเพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

3. ควรมีการเปรียบเทียบการนำมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กับ ISO 9001 และมาตรฐานอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

4. ควรศึกษาความคิดเห็นของครูในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

5. ควรนำมาตรฐานด้านและข้อที่มีปัญหาจากผลของการวิจัยครั้งนี้ ไปศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไข หรือทำการวิจัยในครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University